

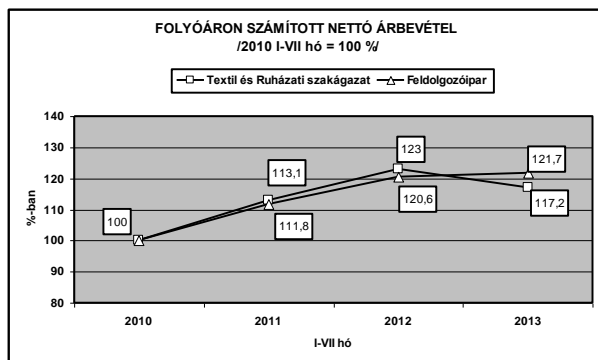
A textil- és ruházati ipar helyzete 2010–2013

Galambos Attila

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH6) statisztikai adatai alapján megállapítható, hogy a gazdasági válság után a 2010–2012 évek január–júliusi, folyóáron számított nettó árbevétel a feldolgozóiparban és a textil és ruházati szakágazatnál is jelentős növekedést mutat. A feldolgozóiparban 20,6 %-os, a textil és ruházati szakágazatban 23,0 %-os nettó árbevétel növekedés következett be. A 2013. évi I–VII. havi adatok azonban már a növekedés lassulását illetve csökkenését mutatják. A textil és ruházati szakágazat árbevétele 4,8 %-kal maradt el, míg a feldolgozóipar összesített árbevétele az előző év azonos időszakához viszonyítva 0,9 %-ra mérséklődött. A feldolgozóipar 0,9 %-os növekedését a járműipar dinamikus 14,4 %-os növekedése segítette. A járműgyártás nélküli feldolgozóipar árbevétele 3,0 %-kal maradt el az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A feldolgozóipar és a textil és ruházati szakágazat folyóáron számított nettó árbevételének alakulását az 1. ábra szemlélteti.

Érdemes megemlíteni, hogy az infláció és a termékszerkezet változásának hatásait kiküszöbölő, változatlan áron számított nettó árbevétel is, a 2013. évi I–

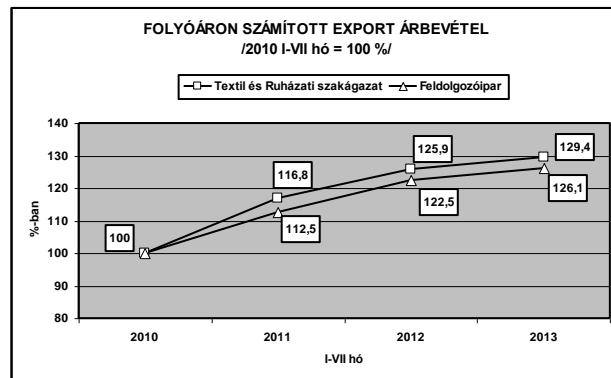
1. ábra

VII. hónapok adatai alapján, 2010 azonos időszakához viszonyítva a feldolgozóiparban 18,7 %-kal, a textil és ruházati szakágazatban 7,1 %-kal növekedett.

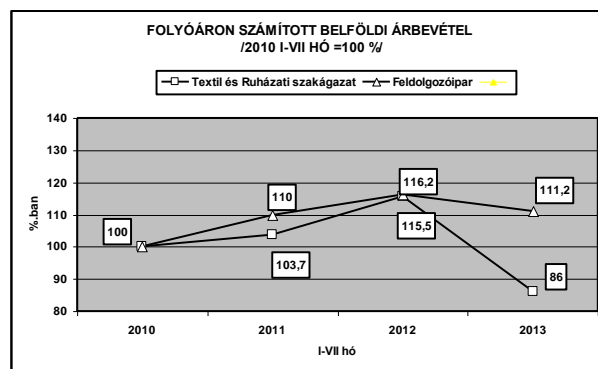
Export értékesítés

Az export értékesítések kedvező körülményei tették lehetővé a termelés bővülését. A feldolgozóipar külkereskedelmi értékesítése 2013. I–VII. havi adatai alapján 26,1 %-kal, a textil és ruházati szakágazaté 29,4 %-kal volt magasabb a 2010 azonos időszakához viszonyítva (2. ábra). Feltétlenül meg kell említeni, hogy a feldolgozóipar export értékesítésében a járműgyártás 31,4 %-os részarányt képviselt.

A 2. ábra adatai jól szemléltetik, hogy 2013. I–VII. hónapjaiban az export értékesítés a feldolgozóiparban az előző évek azonos időszakhoz viszonyítva 3 %-kal, a textil és ruházati szakágazatoknál 2,8 %-kal növekedtek.

2. ábra

3. ábra

Belföldi értékesítés

A belföldi piacokra kettős hatás volt jellemző. 2010-ben és 2012-ben a feldolgozóipar és a textil és ruházati szakágazat értékesítésére is a dinamikus bővülés volt a meghatározó. A feldolgozóipar belföldi árbevétele 16,2 %-kal, a textil és ruházati szakágazaté 15,5 %-kal növekedett. 2013 I–VII. hónapjainak statisztikai adatai alapján a feldolgozóipar értékesítése már az előző év azonos időszakához viszonyítva 4,4 %-kal, a textil és ruházati szakágazaté 25,5 %-kal csökkent és ezzel 16 %-kal maradt el a 2010. évihez viszonyítva (3. ábra).

A feldolgozóiparban 2013 I–VII. hónapjaiban 21 127 fővel (4,0 %-kal) dolgoztak többen, mint 2010 azonos időszakában, a textil és ruházati szakágazat ugyanezen időszakban 1081 fővel (3,6 %-kal) kevesebb volt az átlagos állományi létszám (I. táblázat). Érdemes megemlíteni, hogy feldolgozóiparban dolgozók teljes létszámából mintegy 7–8 %, a textil és ruházati szakágazatban 20,7 %-ról 15,5 %-ra csökkent a rész munkaidőben foglalkoztatottak részaránya.

I. táblázat

Szakágazat	Átlagos állományi létszám			
	2010 I–VII hó	2011 I–VII hó	2012 I– VII hó	2013 I– VII hó
Textil és ruházat	28 865	28 180	28 716	27 784
Feldolgozóipar	533 142	563 089	552 885	554 269

A textil és ruházati szakágazat nettó árbevétele

A textil és ruházati szakágazat nettó árbevétele a vizsgált időszakban folyóáron számítva 17,2 %-kal növekedett, a bővülésében elsősorban az export piaci lehetőség volt meghatározó. A textil és a ruházati szakágazat növekedésében jelentős eltérés mutatkozott, a textil szakágazat nettó árbevétele 37,4 %-kal növekedett és ezzel részaránya a 45,2 %-ról 53,2 %-ra emelkedett. A ruházati szakágazat nettó árbevétele ezzel szemben folyóáron számítva csak 0,4 %-kal emelkedett és így részaránya 54,8 %-ról 46,8 %-ra esett vissza. Részletes adatokat a II. táblázat és a 4. ábra mutat.

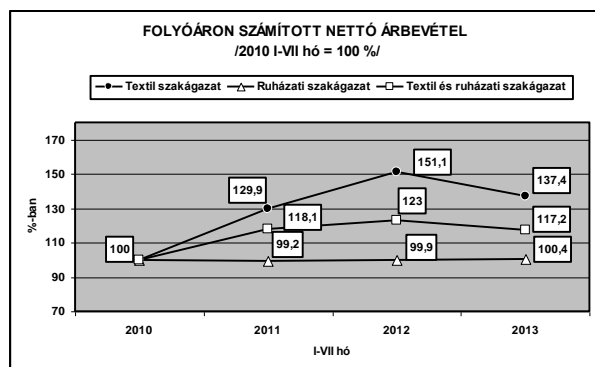
II. táblázat

Szakágazat	Folyóáron számított nettó árbevétel (millió Ft)				
	2010 I-VII. hó	2011 I-VII. hó	2012 I-VII. hó	2013 I-VII. hó	2013/ 2010 I-VII. hó (%)
Textil	42 046	54 639	63 516	57 787	37,4
Ruházat	50 971	50 550	50 902	51 191	0,4
Textil és ruházati szakágazat együtt	93 017	105 189	114 418	108 978	17,2

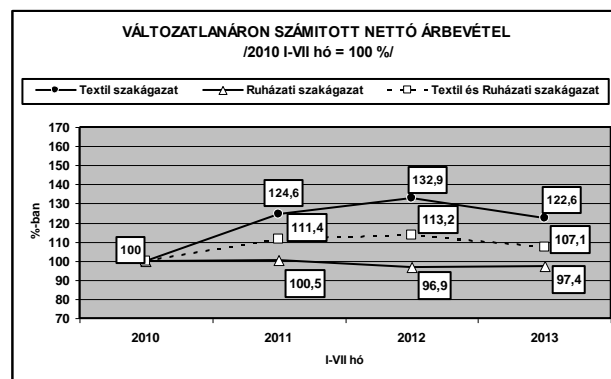
A II. táblázat adataiból kitűnik, hogy a textil szakágazat nettó árbevétele a 2013.évi I-VII. hónap statisztikai adatai szerint az előző év azonos időszakához viszonyítva 9,1 %-os visszaesést mutat, a ruházati szakágazat ugyanakkor 0,6 %-os növekedést ért el.

A textil szakágazat nettó árbevételének bővülését az egyéb textilárugyártás 60,1 %-os, a textilszálak főnövekedése 3,4 %-os, és a textilszövés 27,2 %-os növekedése, valamint a textilalkikészítés közel egyharmadára való zsugorodása határozta meg. A textilalkikészítés 2010. évi I-VII. havi 1450 millió Ft-os nettó árbevétele 2013 I-VII. hónapjaiban 486 millió Ft-ra esett vissza, ezzel részaránya a textil szakágazaton belül 1 % alá csökkent.

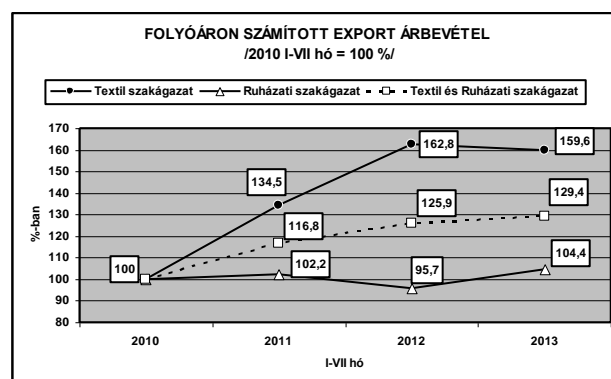
A folyóáras árbevétel adatai mellett szükséges, az inflációs és termékszerkezet változások hatásait kiszűrő változatlan áron számított adatokat is vizsgálni. A változatlan áron számított nettó árbevétel alakulását az 5. ábra szemlélteti. Az ábra adatai jól mutatják, hogy a textil szakágazat változatlan áron számított árbevétele 2013 I-VII. hónapjainak adatai 22,6 %-kal magasabb, a ruházati szakágazat nettó árbevétele viszont 2,6 %-kal elmaradt a 2010 azonos időszakához viszonyítva.

4. ábra

5. ábra

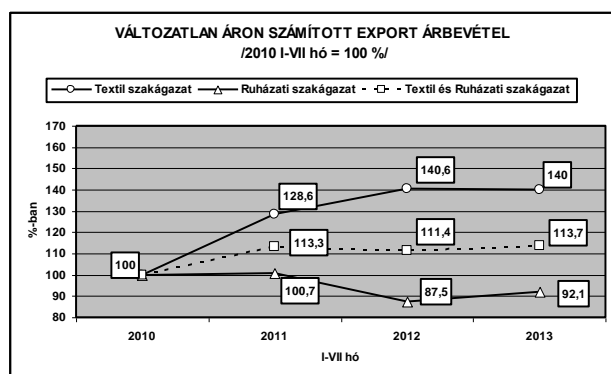
6. ábra

A textil és ruházati szakágazat exportértékesítése

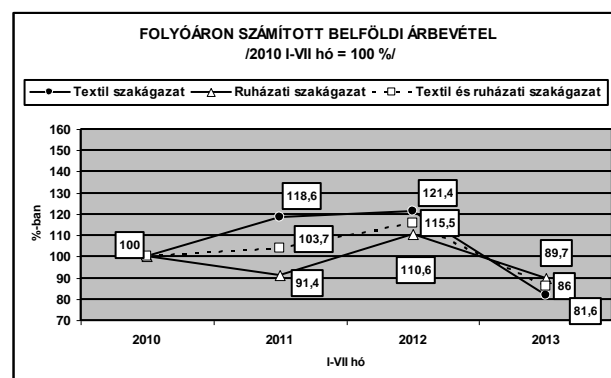
A textil és ruházati szakágazat exportértékesítése folyóáron számítva – a 2013. évi I-VII. havi adatok alapján – 2010 azonos időszakához viszonyítva 29,4 %-kal növekedett. Meg kell említeni, hogy a textil és ruházati szakágazat export értékesítése a teljes árbevételen belül, a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett és 2013-ban már 79,2 %-os mértéket ért el. A textil szakágazatban megvalósult 59,6 %-os export árbevétel növekedés úgy következett be, hogy 2013-ban az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,0 %-kal mérséklődött az értékesítés. A ruházati szakágazatban az exportértékesítés 2012-ben bekövetkező visszaesése után a 2010. évi adatokhoz viszonyítva még 4,7 %-os növekedést sikerült elérni. A folyóáron számított export értékesítés részletes adatait a 3. táblázat és a 6. ábra szemlélteti.

III. táblázat

Szakágazat	Exportértékesítés árbevétele (millió Ft)				
	2010 I-VII. hó	2011 I-VII. hó	2012 I-VII. hó	2013 I-VII. hó	2013/ 2010 I-VII. hó (%)
Textil	30 103	40 478	49 020	48 040	159,6
Ruházat	36 607	37 427	35 019	38 312	104,7
Textil és ruházati szakágazat együtt	66 710	77 905	84 039	86 352	129,4

7. ábra

8. ábra

A textil szakágazat export árbevétele 2010-2013 évek I-VII. havi adatai alapján 59,6 %-kal, az összes árbevételben belül részaránya pedig 71,6 %-ról 83,1 %-ra növekedett. A fonal, szövet és kikészített áruk exportértékesítés 13,0%-kal, az egyéb textilárak értékesítése 12 578 millió Ft-ról 28 238 millió Ft-ra (124,5 %-kal) növekedett. Ki kell emelni, hogy a fonal- és szövetgyártás teljes árbevételének 90,5 %-a export piacokon realizálódik, ami azt jelenti, hogy a további feldolgozók (a ruházati szakágazat és az egyéb ágazatok) import beszerzésre vagy bér munkára kényszerülnek.

A ruházati szakágazat export árbevétele a 2010-2013 évek I-VII. havi adatai alapján 104,7 %-kal az összes árbevételben belül részaránya 71,8%-ról 74,8 %-ra növekedett. A kötött és hurkolt cikkek exportértékesítése a 2010 évi 3 628 millió Ft-ról folyamatosan 2 700 millió Ft-ra csökkent (26,6 %-kal). A felsőruházat termékek exportértékesítése 14 328 millió Ft-ról 15 396 millió Ft-ra (7,4 %-kal) növekedett.

A változatlan áron számított export árbevétel adatait a 7. ábra mutatja. Az ábra adatai jól mutatják, hogy a textil szakágazat export értékesítése 2013 I-VII. havi adatai alapján, 40,4 %-kal haladja meg a 2010. év azonos időszakában tapasztalt értékeket, a ruházati szakágazat export árbevétele ugyanezen időszakban 7,9 %-kal alacsonyabb volt. A textil szakágazat kiugróan magas értékesítési eredményét az egyéb textilárak körébe besorolt termékeknél sikerült biztosítani. A 2010. évi I-VII. havi 12 393 millió Ft-os export árbevétel 2013 azonos időszakára 28 238 millió Ft-ra növekedett (127,9 %). A ruházati szakágazat exportárbevétele 36 607 millió Ft-ról 33 732 millió Ft-ra (0,92 %) csökkent.

A textil és ruházati szakágazat belföldi értékesítése

A textil és ruházati szakágazat belföldi értékesítése 2013 I-VII. havi adatai alapján 14,0 %-kal maradt el a 2010. év azonos időszakához viszonyítva. A belföldi értékesítés jelentős visszaesése mindkét-szakágazatot érintette. A textil és ruházati szakágazat összes értékesítésen belül a belföldi árbevétel 2010. évi I-VII. havi 28,3 %-os részaránya 2013 azonos időszakában már 20,8 %-ra csökkent. A textil szakágazat jelentős belföldi piacvesztését (-18,4 %) a dinamikus exportnövekedés ellensúlyozni tudta. A ruházati szakágazat belföldi értékesítése 2010 azonos időszakához viszonyítva 2013 I-VII. hónapjaiban 10,3 %-kal esett vissza, de a 2012. év adataihoz képest már 18,2%-os az elmaradás. A részletes adatokat a IV. táblázat és a 8. ábra mutatja.

IV. táblázat

Szakágazat	Belföldi értékesítés árbevétele (millió Ft)				
	2010 I-VII. hó	2011 I-VII. hó	2012 I-VII. hó	2013 I-VII. hó	2013/ 2010 I-VII. hó (%)
Textil	11 942	14 160	14 496	9 746	81,6
Ruházat	14 364	13 123	15 882	12 878	89,7
Textil és ruházati szakágazat együtt	26 306	27 283	30 378	22 624	0,86

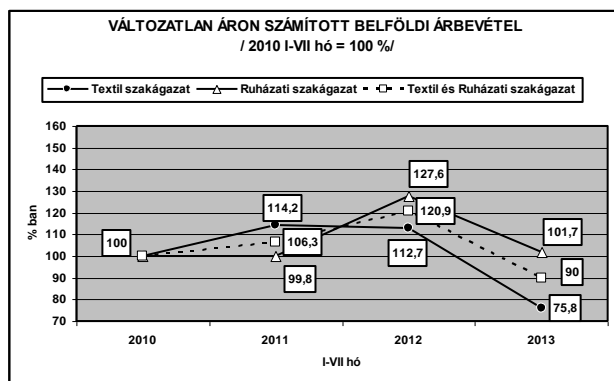
A **változatlan áron számított belföldi értékesítés** adatait a 9. ábra szemlélteti. Az ábra adatai jól mutatják, hogy 2010 és 2012 I-VII. hónapjaiban a belföldi értékesítésre a növekedés volt jellemző. A textil szakágazat változatlan áron számított árbevétele a 2010. évi I-VII. havi 11 942 millió Ft-ról 2012-ben 13 460 millió Ft-ra (12,7 %) növekedett, de 2013 azonos időszakában már jelentősen, 9058 millió Ft-ra (75,8 %) csökkent. A ruházati szakágazat belföldi értékesítésénél is azonos tendenciák figyelhetők meg, de a 2013. évi I-VII havi adatok még a 2010. évihez viszonyítva 1,7 %-os növekedést mutatnak.

A textil és ruházati szakágazatban az **átlagos állományi létszám** a 2010. évi 28 865 főről 2013-ban 27 784 főre csökkent (-3,7 %) ugyan, de ezen belül a textil szakágazatban a foglalkoztatottak létszáma 1360 fővel (18,8 %-kal) növekedett, míg a ruházati szakágazatban ugyanezen időszakban 2240 fővel (11,3 %-kal) csökkent. (V. táblázat).

V. táblázat

Szakágazat	Átlagos állományi létszám			
	2010 I-VII. hó	2011 I-VII. hó	2012 I-VII. hó	2013 I-VII. hó
Textil	7 226	7 691	8 627	8 585
Ruházat	21 639	20 789	20 084	19 199
Textil és ruházati szakágazat együtt	28 865	28 480	28 711	27 784

Az egy foglalkoztatottra jutó nettó árbevétel a textil és ruházati szakágazatban a 2010 I-VII. hónapjaiban érvényes 3222 ezer Ft-ról 2013 év azonos időszakában 3922 ezer Ft-ra (21,7 %-kal) növekedett. A textil szakágazatban az egy főre jutó nettó árbevétel 15,7 %-kal a ruházati szakágazatban 13,2 %-kal növekedett, a ruházati szakágazat alacsonyabb értékeit jelentős mértékben befolyásolja a magas bér munka arány, ugyanis

9. ábra

2013 I-VII hónapjaiban a teljes export árbevétel 67,8 %-a bér munka konstrukcióban valósult meg.

VI. táblázat

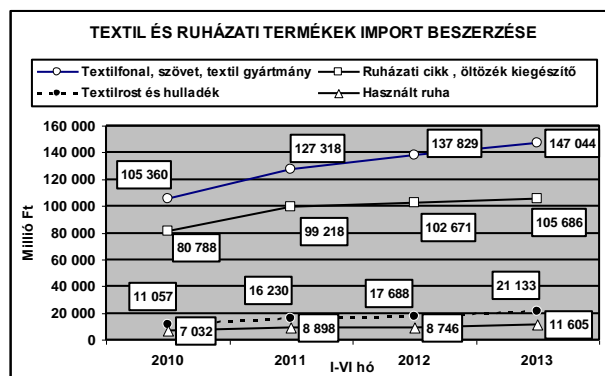
Szakágazat	Egy főre jutó termelési érték (ezer Ft)			
	2010 I-VII. hó	2011 I-VII. hó	2012 I-VII. hó	2013 I-VII. hó
Textil	5818	7104	7362	6731
Ruházat	2355	2516	2533	2666
Textil és ruházati szakágazat együtt	3222	3693	3984	3922

A külkereskedelmi forgalom alakulása

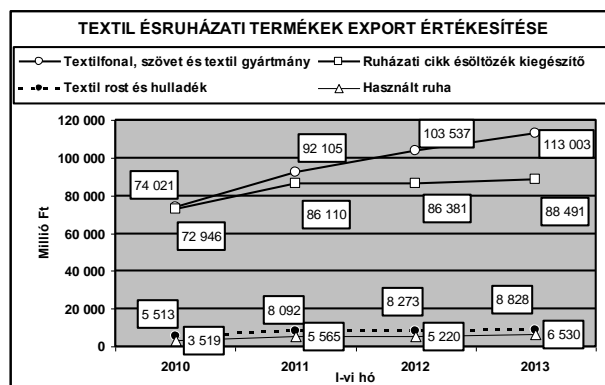
A külkereskedelmi forgalom alakulásában a textil és ruházati termékek területén 2010 és 2013 között a következő folyamatok figyelhetők meg:

- a külkereskedelmi mérleg összességében és minden termékcsoportnál folyamatosan deficit volt,
- a textil és ruházati szakágazat mindegyik termékcsoportjában (textil fonal, szövet, textil gyártmányok, ruházati cikkek, textil rost és hulladék, valamint használt ruházat) jelentősen növekedett a forgalom,
- kiemelkedő forgalomművekedés következett be a textil rost és használt ruházati termékek területén.

A határparitáson számított import beszerzések összességükben, a 2010 I-VII. hónapjaiban mért 201 237 millió Ft-ról 2013 I-VII. hónapjaiban 285 468 millió Ft-ra (41,9 %), ezen belül a fonalaké, szöveteké és textilgyártmányoké 39,6 %-kal, a ruházati cikkeké 30,8 %-kal növekedett. A textilrostok és -hulladékok

10. ábra

11. ábra

importja 91,1 %-kal, a használt ruháké pedig 65,0 %-kal emelkedett (10. ábra).

A határparitáson számított export értékesítés 156 001 millió Ft-ról 216 852 millió Ft-ra (39,0 %-kal), ezen belül a fonalak, szövetek és textilgyártmányok export értékesítése 52,7 %-kal, a ruházati cikkeké 21,3 %-kal növekedett. A textilrost és -hulladék exportja 60,1 %-kal, a használt ruhák kivitele 85,6 %-kal emelkedett (11. ábra).

A textil- és ruházati termékek külkereskedelmi mérlege a 2010. évi I-VII. hónapok adataihoz képest 45 236 millió, 2011-ben 68 441 millió, 2012 azonos időszakában 74 470 millió, 2013-ban pedig 68 616 millió Ft hiánnyal zárult.